

Stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci adresované Výboru pro rozpočtovou kontrolu o dopadu organizovaného zločinu na vlastní zdroje EU a o jeho zneužívání fondů EU, se zvláštním zaměřením na sdílené řízení auditu a perspektivy kontroly.

Zdroj: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/LIBE-AD-696281_EN.pdf

Autor: Evropský Parlament.

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci vyzývá Výbor pro rozpočtovou kontrolu, jako gestorský výbor, začlenit následující návrhy do svého návrhu usnesení:

1. zdůrazňuje, že organizovaný zločin prokázal vysoký stupeň infiltrace do sociální, politické, ekonomické, finanční, podnikatelské a administrativní struktury členských států, stejně jako schopnost prát v legální ekonomice obrovské výnosy zločinů, včetně zločinů spáchaných proti finančním zájmům EU, tedy představuje vážnou hrozbu pro svobodu občanů EU; v této souvislosti zdůrazňuje, že organizovaný zločin představuje vážnou hrozbu pro demokracii a právní stát, a organizovaný boj proti korupci a infiltraci legální ekonomiky zločin je zásadní pro zajištění rovného zacházení před zákonem a ochrany občanů práva a blaho, předcházení zneužívání a zajištění odpovědnosti držitelů veřejných úřadů; je přesvědčen, že společná a koordinovaná reakce EU a jejích členů je nezbytná.
2. konstatuje, že Komise odhadla devět hlavních kriminálních trhů celkové příjmy ve výši 139 miliard EUR v roce 2019; zdůrazňuje důležitost shromažďování údajů do příslušné agentury za účelem lepšího posouzení situace; zdůrazňuje, že je třeba pokračovat posouzení dopadu organizovaného zločinu na fondy a vlastní zdroje EU a řešení tohoto problému vhodně napříč členskými státy;
3. lituje nedostatečné harmonizace vnitrostátních právních předpisů o boji proti organizované trestné činnosti; zdůrazňuje, že organizované zločinecké skupiny využívají výhod různých zákonů jednotlivých členských států, a připomíná, že vývoj harmonizovaného boje proti podvodům přístup na úrovni EU je komplikován odlišnými definicemi organizovaného zločinu; opakuje proto své předchozí výzvy k revizi rámcového rozhodnutí Rady 2008/841/SVV ze dne 24. října 2008 o boji proti organizovanému zločinu, a potřeba stanovit společnou definici organizovaného zločinu, kterou by měla rovněž zohlednit a vysvětlit používání nových technologií a násilí, korupci nebo zastrašování ze strany zločinecké skupiny, jakož i specifické rysy organizací ve stylu mafie, které využívají nucené příslušnosti a vytvářejí klima podřízenosti za účelem přímo nebo nepřímo převzít řízení nebo kontrolu ekonomických činností, ústupky, licence, veřejné zakázky a služby nebo přístup k evropským fondům nebo ovlivňování demokratické procesy; zdůrazňuje, že zvláštní pozornost by měla být věnována zajištění všech opatření pro boj s organizovaným zločinem v souladu se základními právy a pravidly práva;

4. konstatuje, že kromě zjevných nebezpečí pro veřejnou politiku a veřejnou bezpečnost předložených formami násilí, které jsou typické pro zločinecké organizace, může organizovaný zločin způsobit stejně závažné problémy průnikem legální ekonomiky a s tím spojeným jednání, které korumpuje veřejné činitele, s následnou infiltrací institucí a orgány veřejné správy; opakuje svou výzvu, aby se EU stala plnoprávným členem Skupina států proti korupci (GRECO) bez prodloužení; zdůrazňuje nezbytnost poskytnout dostatečné zdroje pro soudní systém a využívat všechny dostupné nástroje v a v členských státech soudržným způsobem odhalovat a řešit podvody a také finanční hospodářskou kriminalitu;

5. vítá zahájení činnosti Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) dne 1. června 2021, který je odpovědný za vyšetřování, stíhání a stíhání zločiny proti finančním zájmům EU včetně několika druhů podvodů, DPH podvody se škodami nad 10 milionů EUR, praní peněz a korupce; opakuje potřeba zajistit, aby Úřad evropského veřejného žalobce disponoval všemi prostředky nezbytnými k jeho výkonu funguje s cílem chránit finanční zájmy EU; konstatuje, že teprve šest týdnů poté při svém zřízení zpracovala Úřad evropského veřejného žalobce již 1 000 hlášení o podvodech, které postihly finanční zájmy Evropské unie; zdůrazňuje, že se zřízením Díky fondu NextGenerationEU (NGEU) se pracovní vytížení EPPO pravděpodobně rovnoměrně zvýší dále; připomíná prohlášení evropského hlavního žalobce o potřebě dalších zdrojů pro najímání dostatečného počtu finančních vyšetřovatelů a analytiků případů, aby EPPO může své úkoly plnit efektivně; vyzývá Komisi a rozpočet Orgán, který zajistí dostatečné financování úřadu EPPO pro plnění jeho povinností; volá po Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) zintenzívnit dohled nad využíváním finančních prostředků ze strany členské státy, které se nepřipojily k Úřadu evropského veřejného žalobce, s cílem předcházet podvodům a chránit Finanční zájmy EU; dále požaduje dostatek finančních prostředků pro druhou EU agentury a subjekty zapojené do boje proti hospodářské a finanční kriminalitě, jako např Eurojust;

6. vyjadřuje politování nad tím, že pět členských států se v současné době neúčastní Úřadu evropského veřejného žalobce; žádá nezúčastněné členské státy, aby své rozhodnutí přezkoumaly, vzhledem k tomu, že hladká spolupráce všech členských států s Úřadem evropského veřejného žalobce bude klíčem k jeho úspěchu; vítá nicméně pracovní ujednání mezi Úřadem evropského veřejného žalobce a Maďarskem; apeluje na jiné nezúčastněné členské státy, aby urychleně dohodly pracovní ujednání s Úřadem evropského veřejného žalobce také proto, aby se předešlo mezerám v odhalování organizovaného zločinu a podvodů; vyjadřuje politování nad tím, že Slovinsko v současné době ještě nesplnilo svou povinnost jmenovat svého delegovaného státního zástupce čímž by hrozilo podkopání efektivní práce Úřadu evropského veřejného žalobce a vážně a přímo ovlivňuje řádné finanční řízení rozpočtu EU a ochrana finančních zájmů Evropské unie; apeluje okamžitě navrhnout své evropské delegované státní zástupce; apeluje na Komise použít nástroje, které má k dispozici, aby zajistila, že členské státy dodržují jejich povinnosti podle prováděcího nařízení Rady (EU) 2017/1939 spolupráce při zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce.

7. připomíná, že v zájmu řešení pandemie koronaviru a zajištění udržitelnosti transformací našich ekonomik, dává Komise k dispozici 672,5 miliardy EUR forma půjček a grantů na podporu reforem a investic, které provedla členské státy prostřednictvím nástroje pro obnovu a odolnost; zdůrazňuje potřebu proaktivně zajistit, aby byly peníze dobře použity, a také

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořechovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

zajistit nezbytné zdroje pro kontrolní a kontrolní instituce, aby se zajistilo, že peníze budou použity v zájmu všech evropských občanů; zdůrazňuje, že hospodářské oživení po COVID vyžaduje nejvyšší úroveň bdělosti při prevenci a boji proti organizovanému zločinu infiltrace do legální ekonomiky; zdůrazňuje dopad pandemie koronaviru, což vedlo ke změně v modus operandi buněk organizovaného zločinu; poznamenává, že to je také spojeno s rostoucím využíváním kryptoměn a nebankovních plateb; konstatuje, že Europol zaznamenal v roce nárůst trestné činnosti související s koronaviry forma online zločinu, podvodu nebo padělání; v tomto ohledu zdůrazňuje, že jako součást koordinovaného přístupu EU, příslušné agentury a orgány EU, jmenovitě EPPO, Eurojust, Europol a OLAF by měly posílit svoji operativní spolupráci, aby účinně přispívají k boji proti aktivitám organizovaného zločinu a potenciálním podvodům rozpočtu EU na obnovu; v tomto ohledu vítá nedávný závěr práce ujednání mezi EPPO a OLAF; vítá zřízení NextGeneration Fórum pro vymáhání práva EU v Římě dne 21. září 2021, jehož spoluvlastníkem jsou Itálie a Europol, jehož cílem je definovat kritéria a osvědčené postupy pro zabránit zneužívání fondu pro obnovu NGEU, a to i organizovanými zločineckými skupinami;

8. domnívá se, že fondy, které jsou spravovány společně EU a členskými státy, zejména fondy v rámci „sdíleného řízení“, pro které v současné době Komise svěřuje členským státům prováděcí programy na vnitrostátní úrovni by měly být lépe hodnoceny a sledovány; vyzývá členské státy, aby vytvořily spolehlivé a účinný systém řízení a kontroly pro alokaci těchto prostředků do konce příjemci, rovněž s ohledem na prevenci, odhalování a nápravu nesrovnalostí;

9. konstatuje, že některé zločinecké skupiny usilují o přístup k politikům a veřejným činitelům v pořádku využít finanční zdroje, které má veřejná správa k dispozici, zejména v veřejné zakázky a veřejné práce, veřejné financování a přímé zakázky na nákup všech druhů zboží a správu služeb; konstatuje, že podvod zapojování fondů EU je ziskovým zdrojem příjmů pro organizované zločiny a je vnímáno jako méně rizikové než činnosti, jako je prodej drog nebo obchodování s lidmi, čímž se EU financuje atraktivní cíl pro odklon; domnívá se proto, že jsou to silná ochranná opatření by mělo být zavedeno, aby se zabránilo zneužívání na vnitrostátní a evropské úrovni, jako je účinné výměna zpráv o podezřelých transakcích mezi finančními zpravodajskými jednotkami Členské státy se solidními postupy náležitě péče a transparentností příjemců finančních prostředků EU, aby se zabránilo zločincům, kteří nezákonně využívají finanční prostředky EU;

10. domnívá se, že prevence podvodů a boj proti podvodům organizovaného zločinu by měly být prioritním zaměřením řídicích, certifikačních a auditorských orgánů a také předmětem specializovaného finančního vyšetřování; domnívá se, že boj proti organizovanému zločinecké skupiny také vyžadují rozšířená pravidla a opatření týkající se zmrazení a zabavení majetku, případně včetně dočasného zabavení majetku rovnocennou hodnotu výnosů ze zločinu, aby se zabránilo převodu nebo zneškodnění z těchto výnosů z trestné činnosti před ukončením trestního řízení; zdůrazňuje že je naprosto nezbytné, aby bylo vynaloženo veškeré úsilí k získání získaných finančních prostředků EU prostřednictvím podvodných prostředků; důrazně podporuje efektivnější vyšetřování za účelem narušit struktury organizovaného zločinu a zdůrazňuje, že orgány činné v trestním řízení musí být náskok před zločinci, kteří stále více

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořeškovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

využívají nové technologie a využívají každou příležitost rozšířit své nezákonné činnosti, online nebo offline;

11. zdůrazňuje, že pravidelná a strukturovaná výměna informací o nesrovnalostech při používání prostředků by mělo probíhat mezi příslušnými vnitrostátními správami a Komise, jakož i mezi příslušnými orgány a agenturami EU a vnitrostátními právními předpisy žalobců, protože tato nezávislost má důležité důsledky pro schopnost boje organizovaný zločin; dále vyzývá členské státy, aby zajistily, že veřejní činitelé budou jednat s integritou a vyhýbat se činností, které mohou znamenat střet zájmů a zvýšené riziko korupce;

12. konstatuje, že pravidelné hodnocení Europolu „Hodnocení hrozeb závažného a organizovaného zločinu“ Zprávy (SOCTA) nepokrývá činnost organizovaného zločinu zahrnující fondy EU; povzbuzuje Europol aby zahrnul tento problém do budoucích zpráv SOCTA.

13. vyzývá členské státy, aby urychleně provedly směrnici (EU) 2019/1937 o ochraně osob, které hlásí porušení práva Unie 3 (směrnice o informátorech) a jako součást procesu implementace zahrnout právní záruky pro jednotlivce a nezávislé orgány, které odhalují korupci, včetně novinářů, informátorů, nezávislých médií a protikorupčních nevládních organizací; vyzývá všechny členské státy, aby zavedly komplexní rámce ochrany oznamovatelů; znovu zdůrazňuje, že je to naléhavé požadovat dané zprávy o rostoucích fyzických útocích na novináře, vzestupu strategických soudních sporů proti účasti veřejnosti a používání rychle sledovaného zabezpečení zákony v některých členských státech, které kriminalizují šíření obrazů nebo údajů o strážcích zákona, čímž blokuje práci novinářů a omezují odpovědnost vnitrostátních orgánů.